

Список використаних джерел:

1. Актуальні грані загальнотеоретичної юриспруденції : монографія / [Ю. М. Оборотов, В. В. Завальнюк, В. В. Дудченко та ін.] ; за ред. Ю. М. Оборотова. – Одеса : Фенікс, 2012. – С. 236.
2. Греченко В. А. До питання про сутність поняття «державність». Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2002. Вип. 20. С. 244–249. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2002_20_53.
3. Крестовская Н. Н. История учений о государстве и праве : учеб. пособие / Н. Н. Крестовская, А. Ф. Цвиркун. – Х. : Одиссей, 2007. – С. 104.
4. Мерник А. М. Поняття держава та державність: зміст та співвідношення (історико-правових аспект) [Електронний ресурс] / А. М. Мерник, А. С. Ярова // Юридичний науковий електронний журнал. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: http://www.lsej.org.ua/3_2019/5.pdf.
5. Святоцький О. Д. Українська державність: поняття, основні ознаки, символи, атрибути, витоки та етапи становлення [Електронний ресурс] / О. Д. Святоцький // Голос України. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.golos.com.ua/article/314085>.
6. Поняття держави / Петришин О. В., Погребняк С. П., Смородинський В. С. та ін. Теорія держави і права: підручник. Харків: «Право», 2015. С. 51–54.

Ключові слова: держава, державність, співвідношення, сучасна держава.

Key words: state, statehood, relations, modern state.

ВАВРИНЧУК АДРІАНА СЕРГІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри загальної теорії права та держави*

ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕЛОКАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ З ПОСТРАЖДАЛИХ ПІД ЧАС ВІЙНИ РЕГІОНІВ

Повномасштабна військова агресія Російської Федерації в Україні 24 лютого 2022 року здійснила негативний вплив на всі сфери життєдіяльності нашої держави. Особливого удару зазнала економіка: чимало підприємств вимушені переформатовуватись, здійснювати свою діяльність у значно менших обсягах або й навіть зупинити її повністю. Причиною цього є зміна попиту населення, перебування на окупованих територіях чи в місцях проведення активних бойових дій. Безумовно ефективна діяльність підприємств є основою економіки, особливо у такий складний час, оскільки останні дають змогу створити умови для забезпечення базових потреб для мільйонів українців та створити надійний тил для Збройних сил України. З огляду на це актуальним стає дослідження особливостей тимчасового переміщення підприємств з постраждалих від війни регіонів.

Процедура релокації підприємств в безпечніші регіони регулюється Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану невідкладних заходів з переміщення у разі потреби виробничих потужностей суб'єктів господарювання з територій, де ведуться бойові дії та/або є загроза бойових дій, на безпечну територію» від 25 березня 2022 р. № 246-р. Даним нормативно-правовим актом визначено чіткий перелік, який складається із тринадцять спільних дій органів публічної влади щодо забезпечення переміщення підприємств з постраждалих від війни територій [1]. Проаналізуємо його більш детально.

Насамперед слід відзначити, що здійснити релокацію може будь-яке підприємство, що здійснює господарську діяльність на територіях, де ведуться бойові дії чи є загроза останніх. Для цього Prozorro та Міністерство цифрової трансформації України запустили безоплатну платформу Relocate [4]. За допомогою цього ресурсу будь-яке підприємство може подати заявку на релокацію. Надалі вони обробляються Міністерством економіки України, яке й визначає черговість релокації компаній. При цьому в пріоритеті знаходяться суб'єкти господарювання, які виробляють товари першої необхідності.

Надалі оброблена заявка передається уповноваженим спеціалістам обласних військових адміністрацій на безпечній території, які займаються знаходження вільних виробничих площ. На сьогодні суб'єкти господарювання можуть бути релокованими до дев'яти областей, а саме: Вінницької, Івано-Франківської, Закарпатської, Львівської, Тернопільської, Хмельницької, Чернівецької а також південних територій Волинської та Рівненської областей. З цією метою насамперед вирішуються питання щодо спрощення порядку передачі в оренду державного та комунального майна, створення умов для оперативного підключення виробничих потужностей переміщених підприємств до газо-, водо-, електропостачання та інших інженерних комунікацій, майбутнього розміщення персоналу та членів родин.

Після проведення підготовчих дій в процес переміщення підприємств з постраждалих від війни територій підключається АТ «Укрпошта». Постановою Кабінету Міністрів України «Про особливості роботи акціонерного товариства «Укрпошта» в умовах воєнного стану» від 17 березня 2022 року № 305 закріплено можливість «здійснення безоплатного перевезення АТ «Укрпошта» майна вітчизняних суб'єктів господарювання згідно з переліком, який формується Міністерством економіки і передається до Міністерства інфраструктури» [2]. Задля виконання логістичних завдань, АТ «Укрпошта» є відповідальним за підвезення обладнання підприємства до конкретної залізничної станції, оформлення транспортних документів, а також вирішення інших організаційних моментів як от оперативне проходження блокпостів.

Прибувши на безпечніші території, підприємство починає провадити дії, спрямовані на відновлення господарської діяльності, зокрема, монтується обладнання, підключається до комунікацій, повідомляє працівників та потенційних клієнтів про відновлення роботи. Відзначаємо, що уповноважені органи влади на конкретній місцевості

зобов'язані здійснювати інформаційну та організаційну підтримку переміщених суб'єктів господарювання, в тому числі й шляхом надання кредитів, земельних ділянок, державних замовлень, працевлаштування нових робітників тощо.

Відзначимо, що новостворений механізм вже має позитивні результати. За повідомленням голови парламентського Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Д. Гетьманцева станом на 25 травня в Україні переміщено 600 підприємств, з яких з яких 380 вже почали працювати на новому місці [3].

Разом з тим, існують й певні проблемні моменти. Зокрема, виникають складнощі із відновленням діяльності переміщених підприємств: кредити на купівлю нового обладнання замість пошкодженого/знищеного майже не видаються з огляду на брак коштів, наявні нестача виробничої сировини, дефіцит транспорту та паливо-мастильних матеріалів, а також існує дефіцит добрив для аграріїв. Також через мобілізацію вузькопрофільних спеціалістів існують проблеми і підбором та навчанням нових працівників. Проблемним є й збут продукції, оскільки українські порти заблоковані, а транспортування товарів в Європу є значно ускладненим через черги на кордоні.

З метою вирішення наведених проблемних моментів діяльності релокованих підприємств, вважаємо за доцільне, насамперед здійснити наступне:

- скасувати перелік критичного імпорту як суттєвої перепони для ведення розрахунків із постачальниками та покупцями (видається, що це буде сприяти поживленню імпорту та експорту);
- провести логістичну підтримку (забезпечення транспортом та паливо-мастильними матеріалами);
- спростити митні процедури (видається, що це полегшить доступ до дефіцитних речовин та матеріалів).

Отже, у підсумку можна зазначити, що на сьогодні фактично не існує напрацювань щодо організації економіки в умовах воєнного стану, з огляду на це оперативний пошук способів її покращення є об'єктивною потребою сьогодення. Одним із них є релокація підприємств з постраждалих від війни регіонів. Остання здійснюється доволі успішно та вже робить вплив на підтримку держави у складний період. Однак тимчасове переміщення суб'єктів господарювання має чимало проблем, які потребують нагального вирішення, а також – вдосконалення правового регулювання цього процесу.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження плану невідкладних заходів з переміщення у разі потреби виробничих потужностей суб'єктів господарювання з територій, де ведуться бойові дії та/або є загроза бойових дій, на безпечну територію: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 березня 2022 р. № 246-p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2022-%D1%80#Text>

2. Про особливості роботи акціонерного товариства «Укрпошта» в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України «від 17 березня 2022 року № 305. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305-2022-%D0%BF#Text>
3. 600 підприємств скористалися програмою релокації бізнесу. URL: <https://finclub.net/ua/news/600-pidpriemstv-skorystalysia-prohramoiu-relokatsii-biznesu.html>
4. Relocate – безоплатна платформа для допомоги з переміщенням бізнесу із зон бойових дій у безпечні райони. URL: <https://auction.e-tender.ua/#/register>

Ключові слова: релокація, підприємство, постраждалі регіони, війна, відновлення.
Key words: relocation, enterprise, affected regions, war, recovery.

КОРОЛЬ КАТЕРИНА МИКОЛАЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри загальної теорії права та держави*

ПРАВОВА КУЛЬТУРА ТА ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

В умовах сучасності одним з ключових елементів існування людини в просторі – є вміння перебувати у правовій реальності. Людина у правовій системі виступає суб'єктом права, а усвідомлюючи себе таким суб'єктом та свідомо виконуючи юридично значущі дії формує правову ідентичність.

Правова ідентичність – це стан всебічного усвідомлення суб'єктом відношення себе до соціальної групи, де він надає значущість та усвідомлює принципову важливість своєї ролі в правовій системі. В той же час така соціальна група офіційно визнана державою, яка наділяє суб'єкта правовим статусом. Існування правової ідентичності в такому вигляді притаманне та може бути застосовано лише для членів суспільства з високою правовою культурою.

В процесі правової соціалізації людина отримує необхідні знання про право. Цей процес відбувається поступово якомога наближаючись та проникаючи у свідомість людини у її сприйнятті права. Розвиток держави як демократичної та правової потребує виховання її громадян як право освічених, та таких що володіють високим рівнем правової культури.

Правова культура особи характеризує рівень правової соціалізації члена суспільства, ступінь засвоєння і використання ним правових начал державного і соціального життя. Правова культура особи означає не тільки знання і розуміння права, а й правові судження щодо нього як про соціальну цінність, і головне – активну роботу з його здійснення,